

XIV Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów gimnazjów województwa świętokrzyskiego

Etap I - szkolny 17 listopada 2016

Kod ucznia:

Liczba uzyskanych punktów:

Drogi Uczniu,

przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.

- Arkusz liczy 8 stron i zawiera 28 zadań.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Zespołowi Konkursowemu.
- Zadania czytaj uważnie, pamiętaj o wszystkich elementach polecenia.
- Odpowiedzi wpisuj czarnym lub niebieskim długopisem albo piórem.
- W pytaniach zamkniętych zakresł kółkiem poprawną odpowiedź.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Nie używaj korektora. Jeśli się pomylisz, przekreśl błędną odpowiedź i wpisz poprawną.
- Oceniane będą tylko te odpowiedzi, które zostały umieszczone w miejscach do tego przeznaczonych.
- Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów możliwą do uzyskania za jego rozwiązanie.

Pracuj samodzielnie. Powodzenia!

Czas pracy:

60 minut

Liczba
punktów
możliwych
do
uzyskania:

42 pkt

Zadanie 1. (0-2)

Oceń prawdziwość informacji dotyczących mapy. Wpisz literę P jeśli zdanie jest prawdziwe lub literę F jeśli zadanie jest fałszywe.

- a) duża skala oznacza dokładność mapy, natomiast mała skala małą dokładność -
- b) cechą planu jest uwzględnienie krzywizny Ziemi-
- c) matematyczną i graficzną stroną konstruowania map zajmuje się dziedzina nauki zwana kartografią -
- d) mapy przeglądowe obejmują duże obszary , głównie państwa i kontynenty -

Zadanie 2. (0-2)

Przyporządkuj podanym zjawiskom metodę kartograficzną, za pomocą której prezentuje się je na mapach.

Metody kartograficzne: sygnaturowa, izolinii, kartodiagramu, kartogramu, powierzchniowa

- a) ukształtowanie powierzchni -
- b) rozmieszczenie surowców mineralnych -
- c) strukturę gałęziową i wielkość okręgów przemysłowych.....
- d) przyrost naturalny według województw-

Zadanie 3. (0-1)

Uporządkuj podane skale od najmniejszej do największej. Wpisz w odpowiedniej kolejności litery od a do d.

- a) 1: 30 000 b) 1: 12 000 c) 1: 60 000 d) 1: 100 000
-

Zadanie 4. (0-1)

Wymień trzy dziedziny życia, w których używane są mapy.

- a)
- b)
- c)

Zadanie 5. (0-1)

Mapy turystyczne najczęściej wykonuje się w skalach. Zaznacz prawidłową odpowiedź.

- a) 1: 200 000, 1: 500 000, 1: 1 000 000
- b) 1:25 000, 1: 30 000, 1: 50 000

Zadanie 6. (0-2)

Oceń prawdziwość informacji dotyczących kształtu i wymiarów Ziemi. Wpisz literę P jeżeli zdanie jest prawdziwe lub literę F jeżeli zdanie fałszywe.

- a) Pierwsze dowody na kulistość Ziemi przedstawił Arystoteles -
- b) Różnica pomiędzy promieniem równikowym a biegunowym Ziemi wynosi 19 km -
- c) Obwód równika Ziemi wynosi 40 075 km -
- d) Pierwszego pomiaru wielkości Ziemi dokonał Pitagoras -

Zadanie 7. (0-2)

Uzupełnij tekst, wpisując w wyznaczonych miejscach jedno z określeń podanych w nawiasach.

- a) Występowanie astronomicznych pór roku jest następstwem ruchu Ziemi
(obrotowego / obiegowego).
- b) Dnia 22 czerwca promienie padają pod kątem prostym na zwrotnik
(Koziorożca / Raka).
- c) Oś ziemską, wokół której Ziemia się obraca, jest nachylona względem płaszczyzny orbity pod stałym kątem ($66^{\circ} 34'$ / $62^{\circ} 32'$).
- d) Ze względu na zmienne oświetlanie naszego globu w ciągu roku, wyróżnia się
..... (cztery/ pięć) stref oświetlania Ziemi.

Zadanie 8. (0-2)

Dopisz do podanych opisów nazwę rodzaju czasu.

Opis	Rodzaj czasu
a) Czas liczony jest wg czasu słonecznego dla południka 0° . Na całym świecie uznaje się go za podstawę rachuby czasu w ciągu doby.	
b) Czas umowny, różniący się od czasu uniwersalnego o całkowitą liczbę godzin.	
c) Czas określony na podstawie górowania Słońca nad danym południkiem geograficznym.	

Zadanie 9. (0-1)

Zaznacz zdania nieprawdziwe dotyczące Układu Słonecznego.

- a) Czas obiegu planet wokół Słońca jest różny.
- b) Spośród wszystkich planet tylko Ziemia wykonuje ruch obrotowy.
- c) Słońce należy do Galaktyki zwanej Drogą Mleczną.
- d) Żaden z Księżyców nie wykonuje ruchu obiegowego.
- e) Najmniejsza i położona najbliżej Słońca planeta Układu Słonecznego to Wenus.

Zadanie 10. (0-1)

Wyjaśnij, dlaczego na Ziemi występuje równoleżnikowa strefowość klimatyczna.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 11. (0-1)

Podaj nazwę typu klimatu i strefy klimatycznej, na podstawie opisu cech klimatycznych.

Cechy klimatyczne: słoneczne, suche i ciepłe lata, natomiast zimy deszczowe i łagodne, średnie temperatury miesięczne w okresie letnim przekraczają 20°C.

Strefa klimatów –

Typ klimatu –

Zadanie 12. (0-2)

Wyjaśnij, jaki wpływ mają ciepłe i zimne prądy morskie na klimat wybrzeży, które opływają.

Prądy ciepłe morskie:

.....

Prądy zimne morskie:

.....

Zadanie 13. (0-1)

Podkreśl czynniki geograficzne wpływające na pogodę i klimat.

promieniowanie słoneczne; siła Coriolisa; rozmieszczenie lądów i oceanów;
emisja zanieczyszczeń do atmosfery ukształtowanie pionowe lądów; szerokość geograficzna;
ruch obiegowy Ziemi.

Zadanie 14. (0-1)

Spośród podanych zdań zaznacz te, które zawierają błędne informacje.

- a) Dorzecze to obszar, z którego wody spływają do jednej rzeki.
- b) Zestawienie przychodów i ubytków wody dla danego obszaru to obieg wody.
- c) Największa część zasobów lądowych uwięziona jest w lodowcach i stałej pokrywie śnieżnej.
- d) Wieloletni bilans wodny dla całej Ziemi jest dodatni.

Zadanie 15. (0-2)

Przyporządkuj opisom nazwy niżej wymienionych jezior.

Jeziora: Titicaca, Jeziora Plitwickie, Jezioro Aralskie, Jezioro Genewskie

- a) Występuje w górach, na obszarze który uległ niegdyś zlodowaceni. Wypływa z niego tylko jedna rzeka
- b) Jezioro utworzyło się w wyniku odcięcia części dawnych mórz przez powolne podnoszenie się skorupy ziemskiej
- c) Jest największym wysokogórskim i jednocześnie najwyżej położonym żeglownym jeziorem na Ziemi
- d) Występują w zagłębieniach powstałych w skałach wapiennych

Zadanie 16. (0-1)

Wyjaśnij przyczynę powstawania pływów morskich.

.....

.....

.....

Zadanie 17. (0-1)

Wymień dwa czynniki wpływające na niewielkie zasolenie mórz przy biegunach.

- a)
 - b)
-

Zadanie 18. (0-2)

Podaj pięć przykładów gór fałdowych na świecie.

.....

.....

.....

Zadanie 19. (0-1)

Zaznacz prawidłową odpowiedź. Rozmieszczenie obszarów sejsmicznych na świecie uwarunkowane jest:

- a) Występowaniem zjawiska izostazji zachodzącej w litosferze.
- b) Przebiegiem pasm górskich orogenezy kaledońskiej.
- c) Przebiegiem granic płyt litosfery.
- d) Tworzeniem się pokryw bazaltowych.

Zadanie 20. (0-2)

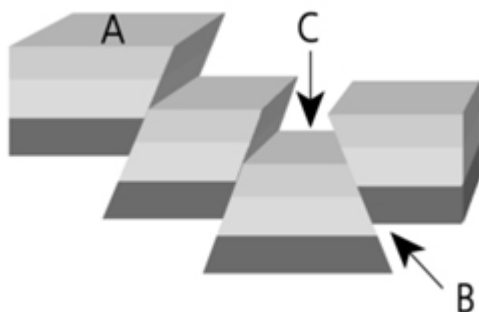
Uzupełnij zdania wykorzystując wybrane określenia.

Określenia: tuf wulkaniczny, erupcja, ognisko magmowe, krater, komin wulkaniczny, wulkanizm, kaldera.

- a) Ogół procesów związanych z wydobywaniem magmy na powierzchnię Ziemi to
- b) Procesy wydobywania się lawy oraz substancji stałych i gazowych na powierzchnię Ziemi to.....
- c) Popioły wulkaniczne osadzone na lądzie tworzą skały zwane
- d) Kanał, którym produkty erupcji z ogniska magmowego są dostarczane na powierzchnię Ziemi

Zadanie 21. (0-1)

Rozpoznaj i wpisz w wykropkowane miejsca nazwy form tektonicznych gór zrębowych.

Źródło: www.epodreczniki.pl

A –

B -

C -

Zadanie 22. (0-2)

Fotografia przedstawia jedną z form powstałych w wyniku działalności fal i prądów morskich.

- a) Podaj nazwę formy widocznej na fotografii

- b) Wyjaśnij powstawanie tej formy

Źródło: www.google.pl

Zadanie 23. (0-2)

Każdej z wymienionych form przyporządkuj proces, który doprowadził do jej powstania.

Formy rzeźby	Procesy
a) Grzyb skalny	
b) Wydma	
c) Dolina V- kształtna	
d) Pradolina	

Procesy:

1. Erozja wgłębna rzeki
2. Erozyjna działalność wód polodowcowych
3. Akumulacyjna działalność wiatru
4. Korazja

Zadanie 24. (0-2)

Podaj nazwę typu ujścia rzeki Nil i wyjaśnij jego genezę.

Nazwa ujścia:

Geneza:
.....
.....
.....

Zadanie 25. (0-1)

Nazwij typ wybrzeża, które powstaje w wyniku zatopienia dolnych odcinków dolin rzecznych ułożonych prostopadle do linii brzegowej.

Jest to wybrzeże:

Zadanie 26. (0-1)

Podaj nazwę kontynentu, którego cechuje przewaga wyżyn i występowanie rozległych kotlin.

Nazwa kontynentu:

Zadanie 27. (0-1)

Wyjaśnij, czym różni się niziną od równiny.

.....
.....
.....
.....

Zadanie 28. (0-3)**Uzupełnij luki w tabeli. Podaj nazwy i cechy gleb.**

Nazwa gleby	Charakterystyczne cechy gleby
1.	a) Powstają na utworach lessowych przy udziale roślinności trawiastej. Występują w strefie klimatu umiarkowanego kontynentalnego
2. tundrowe	b)
3.	c) Tworzą się pod lasami mieszanymi i liściastymi na podłożu zbudowanym z glin, piasków gliniastych. Tworzą się w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego morskiego.
4. bielcowe	d)